

Nr 640

Av herr **Sörlin m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 84, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

(Lika lydande med motion nr 788 i Andra kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 84 med förslag till ändrade regler för fördelning av det skatteunderlag som härrör från kraftverksrörelse har icke medtagits vissa av skattelagssakkunniga föreslagna ändringar avseende grunderna för den skattemässiga inkomstberäkningen för vattenfallsstyrelsen. Däremot har ändringar i reglerna för fördelning av kraftverksföretags kommunalskattepliktiga inkomster föreslagits i huvudsaklig överensstämmelse med skattelagssakkunnigas betänkande.

Vattenfallsstyrelsens taxering

Skattelagssakkunniga har i sitt betänkande föreslagit att nuvarande skattefrihet för inkomster av leveranser till statens kommunikationsverk m. m. skulle hävas samt att gälldränteavdraget skulle begränsas till att avse 2/3 av de i vattenfallsstyrelsens kraftverksrörelse nedlagda tillgångarnas värde.

Föredragande departementschefen har förklarat sig icke vara beredd att taga ställning till de berörda avsnitten av skattelagssakkunnigas betänkande. Förslaget om upphävandet av skattefriheten för kraftleveranser till kommunikationsverken kan enligt hans mening inte bedömas isolerat utan måste ses mot bakgrunden av statens skatteutjämnande stöd åt framför allt de norrländska högskattekommunerna. En samlad lösning av dessa problem torde kunna framläggas sedan 1958 års skatteutjämningskommitté slutfört sitt utredningsuppdrag.

Beträffande frågan om begränsning av vattenfallsstyrelsens gälldränteavdrag har departementschefen anfört, att den av skattelagssakkunniga åsyftade ändringen av praxis kan uppnås utan lagstiftning genom ändring av styrelsens redovisningsprinciper. Detta spörsmål torde komma att prövas av affärsverksutredningen vid dess utredning om den allmänna ekonomiska målsättningen för statens affärsverk. Det är därför enligt departementschefens uppfattning naturligt att förslaget om ändrade principer för den skattemässiga beräkningen av ränta på det i vattenfallsstyrelsens verksamhet investerade kapitalet får anstå till dess affärsverkssakkunniga avgivit sitt betänkande.

De anförda skälen för bibehållande av skattefriheten för kraftleveranser

till kommunikationsverken synes inte vara bärande. Vattenfallsstyrelsen bör taxeras för alla sina inkomster, och kraven från kraftverkskommunerna att styrelsen skall taxeras även för sina inkomster av kraftleveranser till kommunikationsverken innebär inte att de begär något skatteutjämnande understöd. Kravet att vattenfallsstyrelsen skall påföras en riktig taxering har intet samband med skatteutjämningskommitténs arbetsuppgifter, och det finns därför ingen anledning att behålla de nuvarande bestämmelserna längre än nödvändigt. Kraftverkskommunerna har aldrig kunnat godtaga att de skall subventionera kommunikationsverkens allmännyttiga verksamhet i den egendomliga formen att vattenfallsstyrelsen vid taxeringen till kommunal inkomstskatt fritages från skattskyldighet för vissa inkomster.

Beträffande vattenfallsstyrelsens skattemässiga gäldränteavdrag har skattelagssakkunniga visat att de kommuner i vilka styrelsen driver verksamhet blir lidande på att dess verksamhet anses uteslutande finansierad med lånade medel. Den av skattelagssakkunniga föreslagna begränsningen av gäldränteavdraget är synnerligen välmotiverad, och skattelagssakkunnigas förslag härom synes böra läggas till grund för lagstiftning.

Beräkning av huvudkontorsandel

Enligt propositionen skall vid fördelning av kraftverksföretags kommunalskattepliktiga inkomst huvudkontorsandelen alltid beräknas till 10 procent av nämnda inkomst. Häremot är intet att erinra om icke enbart administrativa uppgifter ombesörjes vid huvudkontoret utan även omfattande uppgifter av teknisk natur, vilket exempelvis är fallet med vattenfallsstyrelsen som vid sitt huvudkontor i Stockholm har mer än 3 000 anställda. Under senare år har emellertid kraftverksföretag med flera delägare ibland låtit ett särskilt organ ombesörja huvudkontorsuppgifter för flera kraftverksföretag. Som exempel kan nämnas att Aktiebolaget Norrlandskraft med kontor i Stockholm för närvarande ombesörjer huvudkontorsuppgifterna för följande kraftverksföretag:

	Effekt i kW
Harrsele AB	203 000
Hjälta AB	176 000
Bjurfors AB	113 000
Pengfors AB	52 000
	544 000

Huvudkontorsuppgifterna för dessa företag är av naturliga skäl begränsade. De har inga byggnadsavdelningar och inte heller några utrednings- och forskningsavdelningar. Trots att deras sammanlagda kraftproduktion uppgår till 10 à 15 % av vattenfallsstyrelsens, är den sammanlagda personalen vid det administrativa kontoret i Stockholm i medeltal allenast omkring

12 personer och vid det drifttekniska kontoret i Umeå omkring 15 personer. Stockholm har hittills erhållit huvudkontorsandel med 10 %, vilket vid 1962 års taxering inneburit att Stockholms stad såsom huvudkontorsandel tillförts en kommunal taxering av omkring 1 miljon kronor enbart av inkomster från Hjalta AB. Bestämmelsen om huvudkontorsandel synes därför böra ändras så att huvudkontorskommunen tillföres *högst* tio procent av den kommunalskattepliktiga inkomsten. Taxeringsmyndigheterna skulle då kunna nedsätta huvudkontorsandelen till fem procent, om arbetsuppgifterna vid huvudkontoret är av förhållandevis begränsad omfattning.

Skulle huvudkontorsandelen likväl anses böra undantagslöst bestämmas till tio procent synes en uppdelning av huvudkontorsandelen på flera kommuner böra ske, därest såsom i de angivna fallen det administrativa och tekniska huvudkontoret är belägna i skilda kommuner.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta

att i 29 § 1 mom. kommunalskattelagen intages bestämmelse om att ränta å lånat kapital, såvitt angår av staten utövad rörelse, må beräknas å högst två tredjedelar av det bokförda värdet av de i förvärvskällan nedlagda tillgångarna,

att bestämmelsen i 53 § 1 mom. b) kommunalskattelagen om statens skattefrihet för inkomst som härflutit av leverans av elektrisk kraft till kommunikationsverk utgår, samt

att bestämmelserna i anvisningarna till 58 § kommunalskattelagen, punkt 2 a), rörande fördelning till beskattning inom flera kommuner av inkomst av rörelse, som avser produktion och tillhandahållande av elektrisk kraft, ändras på så sätt att huvudkontorskommunen må tilldelas högst tio procent av rörelseinkomsten.

Stockholm den 26 mars 1963

Thore Sörlin

Hjalmar Nilsson

Thure Dahlberg

Uno Hedström

E. Hj. Nyström

Einar Persson

Erik Olsson